

Myndigheten för
totalförsvarsanalys

Analys- och utvärderingsplan 2026–2029

Myndigheten för totalförsvarsanalys
Analys- och utvärderingsplan 2026–2029
Diarienummer: 2026–31
Datum: 2026-02-27
Format: Endast digitalt

Planen finns publicerad på www.mtfa.se

Innehåll

Förord	2
1. Vårt uppdrag	4
2. En föränderlig omvärld	5
2.1 Nato	5
2.2 EU	6
2.3 Det nordiska samarbetet	7
2.4 Det svenska totalförsvaret	7
3. Vår huvudsakliga inriktning 2026–2029	9
3.1 Regeringsuppdrag	9
3.2 Egeninitierade analyser och utvärderingar	15
3.3 Metodutveckling	16
3.4 Informationsförsörjning	18

Förord

Världen runtomkring oss präglas av instabilitet, tilltagande turbulens och oförutsägbarhet. Ryssland bedriver sedan fyra år ett hänsynslöst anfallskrig mot ett europeiskt land. Under året som gått har nya spänningar uppkommit mellan allierade i Nato.

Att mot den bakgrunden i början av året presentera en plan för vår analys- och utvärderingsverksamhet under de tre närmast följande åren, i enlighet med instruktion för myndigheten, är minst sagt utmanande.

Några saker vet vi dock om de närmaste åren. En sedan flera år tillbaka pågående historiskt omfattande ekonomisk satsning på det svenska militära och civila försvaret kommer att fortsätta även åren bortom den period vi behandlar i föreliggande analys- och utvärderingsplan.

Inom ramen för vårt fleråriga regeringsuppdrag att följa upp och utvärdera genomförandet av totalförsvarsbeslutet för perioden 2025 – 2030, kommer vi följa och analysera den upprustning som nu pågår. Vi bygger ett uppföljningssystem för att årligen kunna rapportera om framdrift som vi kompletterar med fördjupade analyser av särskilda områden.

Från och med 2026 har Myndigheten för totalförvarsanalys, MTF, också fått flera nya regeringsuppdrag. De berör bland annat svensk försörjningsberedskap, försvarslogistik och effektiviteten i materielförsörjningen av det militära försvaret (ett två-årigt uppdrag).

Genom de två sistnämnda uppdragen får regeringen och berörda aktörer fördjupade kunskapsunderlag om militär materielförsörjning från MTFA. Med hänsyn till brådskan i förmågeuppbyggnad ska vi analysera vad som skapar förutsättning för hastighet och vad som utgör hinder, men vi ska också fokusera på kostnadseffektivitet.

När andelen av statsbudgeten till utgiftsområde 6 – försvar och samhällets krisberedskap – redan 2025 passerade tio procent och fortsätter öka, så förtjänar både regering och riksdag samt ytterst skattebetalarna en oberoende analys av hur mycket 'pang' vi får för pengarna.

Jag menar att det är viktigt för legitimiteten i den pågående totalförsvarsatsningen att MTFA vid sidan av regeringsuppdrag kan ta egna

initiativ till analyser och utvärderingar. Men de regeringsuppdrag vi framgent kommer arbeta med är komplexa och resurskrävande.

Vårt utrymme för egeninitierade analyser och utvärderingar är därför begränsat de närmaste åren. Vår ambition är ändå att under 2026 påbörja ett arbete om sjukvård vid höjd beredskap och ett om innovation.

Vi fortsätter lägga kraft på metodutveckling – både för att vi behöver bryta ny mark för att lösa vårt kärnuppdrag och för att vi vill bli ett kunskapscentrum till stöd för aktörerna i totalförsvaret.

Regeringen betonar i totalförsvarspropositionen vikten av uppföljning och utvärdering av totalförsvaret. MTFAs står unikt rustad att leverera på det under kommande år.

Vi kommer under 2026 och åren därefter följa upp om beslutade satsningar på totalförsvaret ger avsedd effekt. Om vi identifierar brister eller ineffektivitet påtalar vi det och pekar på handlingsalternativ. Med våra analyser och utvärderingar vill vi vara ett stöd till regering och riksdag samtidigt som vi bidrar till lärandet hos aktörerna i totalförsvaret.

Jan Garton

Generaldirektör

1. Vårt uppdrag

I enlighet med förordningen (2022:1768) med instruktion för Myndigheten för totalförsvarsanalys (MTFA) ska myndigheten senast den 1 mars varje år, i samband med att budgetunderlaget lämnas, redovisa en analys- och utvärderingsplan till regeringen. Analys- och utvärderingsplanen ska innehålla verksamhetens huvudsakliga inriktning under de tre närmast följande åren.

Enligt 1 § i myndighetens instruktion har MTFA till huvuduppgift att följa upp, analysera och utvärdera verksamheten inom totalförsvaret ur ett systemperspektiv och med tyngdpunkt på totalförsvarets samlade funktionssätt.

Vidare ska MTFA

- följa upp utvecklingen av totalförsvaret i förhållande till det övergripande målet för totalförsvaret samt målen för det militära respektive det civila försvaret,
- analysera och utvärdera utvecklingen av totalförsvaret och de samlade effekterna av de beslutade statliga insatserna inom totalförsvaret,
- analysera och utvärdera effektiviteten i genomförandet av den politiska inriktningen och kostnadseffektiviteten i statliga insatser inom totalförsvaret, och
- inom sitt verksamhetsområde bistå regeringen med kvalificerade kunskapsunderlag när det gäller totalförsvarets inriktning samt med handlingsalternativ för effektivisering av statliga insatser och styrning.

Myndigheten ska genomföra uppgifterna med utgångspunkt huvudsakligen i de statliga myndigheternas uppföljning av totalförsvaret. Myndigheten får inhämta information från statliga myndigheter under regeringen och andra aktörer som myndigheten behöver för att utföra sitt uppdrag.

MTFA ska utveckla analys- och utvärderingsmetoder inom sitt verksamhetsområde.

2. En föränderlig omvärld

Sveriges totalförsvär är under utveckling, men utmaningar saknas inte. Betydande anslagsökningar ska under kommande år absorberas av statliga myndigheter och andra aktörer och brådskande omsättas i förmåga. Det råder hård internationell konkurrens om begränsad försvarsindustriell kapacitet, samtidigt som erfarenheterna från Ukraina skapar osäkerhet om framtida tekniska och taktiska behov. Fortsatt stöd till Ukraina är en svensk prioritet. En tilltagande säkerhetspolitisk turbulens kräver av det militära försvaret en förmåga att med kort varsel kunna genomföra eller bidra till avskräckning och av det civila försvaret att tidigt kunna tillhandahålla världsstödet eller möta hybridattacker.

Regeringen skriver i senaste budgetpropositionen att säkerhetsläget är allvarligt. Den regelbaserade världsordningen är satt under press och omvärlden präglas av instabilitet och oförutsägbarhet. Läget kan snabbt försämrats ytterligare med allvarliga konsekvenser för Sveriges och Europas säkerhet. Regeringen konstaterar att upprustningen av totalförsvaret behöver fortsätta i ännu snabbare takt och förmågan skyndsamt stärkas.

Parallellt med denna omvärldsutveckling byggs ny kunskap och nya samarbeten tar form. Sverige växer in i Natos strukturer och utvecklingsprocesser, EU och Nato fördjupar sitt strategiska partnerskap och utvecklar sina respektive roller, och de nordiska länderna intensifierar och breddar sitt samarbete över både civila och militära förmågor.

I följande avsnitt lyfts ett urval av de senaste årens milstolpar inom dessa samarbeten.

2.1 Nato

Inom ramen för Natos militära strukturer har förmågeplaneringsprocessen resulterat i nya militära förmågemål för alliansen. Målen har antagits av de allierade och Sverige har tilldelats förmågemål att uppfylla nationellt.

Inom ramen för Natos civila strukturer har de allierade förnyat sitt resiliensåtagande och antagit alliansgemensamma resiliensmål som baseras på de sju grundläggande förmågorna för resiliens.

De allierade har gjort åtaganden och satt alliansgemensamma mål för försvarsinvesteringar, långsiktigt militärt stöd till Ukraina, försvarsindustrins kapacitet samt cyberförsvar.

Bland de allierade har 17 länder, däribland Sverige, tecknat ett samförståndsavtal om förstärkt rymdförmåga.

Nato och EU har breddat och fördjupat sitt strategiska partnerskap. Några aktuella samarbetsområden är utveckling av försvarsförmågor, militär rörlighet, motverkande av hybridhot, cybersäkerhet, civil beredskap och skydd av kritisk infrastruktur.

2.2 EU

EU och Nato har förtydligat sina respektive roller. Nato, som ansvarar för försvarsplaneringen, är kravställare. EU har en samordnande och möjliggörande roll i genomförandet. För detta använder EU verktygen lagstiftning och finansiering.

Inom ramen för politikområdet säkerhet och försvar har EU lagt fram

- ett försvarspaket som omfattar vitboken om europeisk försvarsberedskap 2030 och finansieringsplanen ReArm Europe. Paketet introducerar finansieringsmekanismer som syftar till att möjliggöra och skynda på medlemsstaternas försvarsinvesteringar och ökad kapacitet hos den europeiska försvarsindustrin.
- ett omnibus-paket om försvarsberedskap. Ett lagstiftningspaket som syftar till att förenkla regelverket – till exempel tillståndsprocesser, rapporteringskrav och upphandlingsregler – för försvarsrelaterade företag.
- ett paket för militär rörlighet som syftar till att underlätta förflyttning av trupper, materiel och förnödenheter genom Europa. Paketet innehåller både lagstiftning och finansieringsmöjligheter via EU:s fonder.

EU har också presenterat

- en färdplan för europeisk försvarsberedskap, som bland annat syftar till genomförandet av fyra flaggskeppsinitiativ, åtgärdandet av europeiska förmågegap och stärkande av den försvarsindustriella basen i Europa.
- en europeisk beredskapsunionsstrategi som syftar till att stärka Europas beredskap för att kunna möta och hantera hela spektrumet av hot och risker. Strategin bygger på åtgärder inom områdena: förutseende och framsyn, motståndskraft i grundläggande samhällsfunktioner, befolkningens beredskap, samarbete mellan offentliga och privata

aktörer, civil-militär samverkan, krishantering, och partnerskap utanför EU.

- en rymdstrategi för säkerhet och försvar som syftar till att stärka EU:s strategiska position och oberoende i rymddomänen, bättre skydda rymdtillgångar, försvara intressen, samt avskräcka från fientlig verksamhet i rymden.

2.3 Det nordiska samarbetet

Inom ramen för det nordiska försvarssamarbetet har de nordiska länderna beslutat en gemensam vision för 2030. Försvarsministrarna i de nordiska länderna har tecknat ett uppdaterat samförståndsavtal om försvarssamarbete och en avsiktsförklaring om militär rörlighet inom Norden.

På den civila sidan har ett bilateralt samarbete mellan Sverige och Finland omvandlats till ett nordiskt samarbete inom beredskap och totalförsvaret för transportområdet. Beredskapssamarbetet gäller alla trafikslag, det vill säga luftfart, sjöfart samt spår- och vägtrafik.

2.4 Det svenska totalförsvaret

En milstolpe i styrningen av det svenska totalförsvaret är strukturreformen som etablerade nya ansvarsområden och arbetssätt för myndigheterna inom det civila försvaret.

Andra viktiga milstolpar är totalförsvarsbeslutet, de tre inriktningsbesluten och budgetbeslutet. Som en följd av totalförsvarsbeslutet och det svenska Natointrädet har flera myndigheter, däribland Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, fått nya eller ändrade uppgifter. Den senare myndigheten har också fått ett nytt namn – Myndigheten för civilt försvar.

Utöver ovanstående har regeringen beslutat om nationella strategier inom nya förmågeområden såsom rymd och cyber, men också välbekanta områden såsom försvarsindustrins produktion och kapacitet.

För att möta behovet av snabba förändringar har regeringen presenterat vad som kan ses som en modell för styrning av totalförsvaret, vilken regeringen benämner ”tillväxtbaserad styrning”. I modellen ingår verksamhetsnära beslut, stärkt utvärdering, bättre planeringsförutsättningar samt undanröjande av hinder för tillväxt.

MTFA har i sina rapporter berört flera av dessa styrsignaler. Två exempel är

- I *Ett tydligare totalförsvaret - Förslag för utvecklad styrning, planering och uppföljning 2025–2030* konstaterar vi exempelvis att totalförsvartsplaneringen behöver harmoniseras med Nato, att den geografiska indelningen innebär utmaningar, att den ekonomiska styrningen behöver utvecklas och utvärderas samt att beredskapsförordningen behöver kompletteras.
- I *Möjligheter och utmaningar med den nya strukturen* summerar vi övergripande resultat och iakttagelser från tre års uppföljning och utvärdering av myndigheternas arbete med implementering av den nya strukturen för civilt försvar och samhällets krisberedskap.

3. Vår huvudsakliga inriktning 2026–2029

Regeringens tillväxtbaserade styrning av totalförsvaret, och förväntningar på starkt utvärdering, påverkar i hög grad MTFA:s verksamhet och leveranser.

Vår huvuduppgift är att följa upp, analysera och utvärdera verksamheten inom totalförsvaret ur ett systemperspektiv och med tyngdpunkt på totalförsvarets samlade funktionssätt.

I våra analyser och utvärderingar betraktar vi totalförsvaret som ett system sammansatt av olika förmågelevererande delsystem med inbördes relationer. Ibland ligger vårt fokus på ett specifikt delsystem, till exempel det militära försvarets materielförsörjning eller beredskapsmyndigheternas försörjningsberedskap. Andra gånger ligger fokus på relationerna mellan delsystem, till exempel militär användning av civil transportinfrastruktur eller det civila försvarets tillhandahållande av värdlandsstöd till allierade.

Under perioden 2026–2029 fortsätter en betydande del av MTFA:s resurser att användas för att genomföra tilldelade regeringsuppdrag och att stärka myndighetens analys- och utvärderingsförmåga. Myndigheten prioriterar under perioden att systematiskt följa upp och utvärdera genomförandet av totalförsvarsbeslutet. Detta skapar en grund för att i förlängningen värdera totalförsvarets samlade förmåga. Ambitionen är att MTFA löpande ska kunna ge en aktuell bild av totalförsvarets utveckling och leverera beslutsunderlag som synliggör framsteg, belyser problem och pekar ut möjliga handlingsalternativ.

MTFA:s ambition är att utöka andelen egeninitierade analyser och utvärderingar. På kort sikt behöver vi även fortsättningsvis lägga merparten av tillgängliga resurser på att omhänderta befintliga och kommande regeringsuppdrag.

3.1 Regeringsuppdrag

I detta avsnitt redogör vi för de fem regeringsuppdrag som myndigheten för närvarande arbetar med.

Dessa är

- Uppföljning av beredskapsmyndigheternas arbete med försörjningsberedskap
- Uppföljning av logistik för högre beredskap

- Analys av effektiviteten i materieförsörjningen inom det militära försvaret
- Analys av neddimensionering av luftfartsrelaterad infrastruktur
- Utvärdering av totalförsvarsbeslutet

3.1.1 Uppföljning av beredskapsmyndigheternas arbete med försörjningsberedskap

Enligt uppdrag i 2026 års regleringsbrev ska MTFA analysera i vilken utsträckning beredskapsmyndigheternas och andra aktörers samlade åtgärder bidrar till att försörjningsberedskapen kan upprätthållas inom respektive ansvarsområde. Myndigheten ska ge en samlad beskrivning av effekten av de åtgärder som har genomförts för att stärka försörjningsberedskapen utifrån totalförsvarets behov.

Myndigheten ska särskilt redovisa

- I vilken mån riktade åtgärder till kommunala och regionala aktörer bedöms bidra till stärkt försörjningsberedskap.
- I vilken mån riktade åtgärder till näringsidkare och andra icke-offentliga aktörer bedöms bidra till stärkt försörjningsberedskap.
- Identifierade förbättringsmöjligheter och förslag på åtgärder utifrån uppföljningen.

MTFA ska redovisa uppdraget senast den 30 januari 2027.

3.1.2 Uppföljning av logistik för högre beredskap

Enligt uppdrag i 2026 års regleringsbrev ska MTFA följa upp implementeringen av de reformer av materiel- och logistikförsörjningen som genomförts med utgångspunkt i utredningen Logistik för högre beredskap (SOU 2016:88) och efterföljande beslut.

Uppföljningen ska särskilt belysa

- Vilka effekter reformerna har haft i den operativa förmågan i krigsförbanden, inklusive materiell tillgänglighet och beredskap.
- Hur de risker som identifieras i Ds 2018:14 (kompetensförsörjning inom upphandling, livscykelperspektivet samt gränsytan mot industrin) har hanterats och fallit ut.
- Hur ansvarsfördelningen och samarbetet mellan berörda myndigheter fungerar i praktiken, inklusive tydlighet i gränssytor, effektivitet i processer samt eventuella kvarstående utmaningar och förslag på åtgärder.

MTFA ska vid behov lämna förslag på ytterligare förändringar inom ramen för genomförda reformer i syfte att stärka materiel- och logistikförsörjningens bidrag till den operativa förmågan.

MTFA ska redovisa uppdraget senast den 1 december 2026.

3.1.3 Analys av effektiviteten i materieförsörjningen inom det militära försvaret

Enligt uppdrag i 2026 års regleringsbrev ska MTFA analysera effektiviteten i materieförsörjningen inom det militära försvaret. Myndigheten ska belysa de viktigaste faktorerna som påverkar risker, kostnader, leveranstider och kvalitet. Myndigheten ska i analysen göra ett lämpligt urval av materieltyper och genomföra fallstudier inom kategorierna mindre, mellan och stora anskaffningar. Inom ramen för fallstudierna ska myndigheten även utvärdera erfarenheterna av de strategiska materielprojekten inom flyg- och undervattensområdet, bland annat avseende kostnadseffektivitet och produktionsvolym. Möjligheten till internationella jämförelser av motsvarande anskaffningar, liksom möjligheten att göra jämförelser över tid, ska beaktas.

MTFA ska redovisa första delen av uppdraget senast den 30 november 2026.

Myndigheten ska slutredovisa uppdraget senast den 29 november 2027.

3.1.4 Analys av neddimensionering av luftfartsrelaterad infrastruktur

Enligt uppdrag i 2026 års regleringsbrev ska MTFA genomföra en fördjupad analys av vilka konsekvenser avveckling av neddimensionering av befintlig luftfartsrelaterad infrastruktur i Västsverige kan medföra för totalförsvaret. Särskild vikt ska läggas vid att bedöma hur Försvarvsmaktens förmåga att fullgöra sina uppgifter i regionen påverkas.

MTFA ska redovisa uppdraget senast den 10 augusti 2026.

3.1.5 Utvärdering av totalförsvarsbeslutet

Enligt uppdrag i 2025 års regleringsbrev ska MTFA följa upp och utvärdera genomförandet av totalförsvarsbeslutet för 2025–2030. Uppdraget löper fram till och med 15 juni 2031.

I uppdraget ingår att i ett första steg redogöra för hur relevanta myndigheter arbetar med styrning, uppföljning och återrapportering för att möjliggöra genomförande av de regeringsuppdrag som följer av totalförsvarsbeslutet. Denna första del av arbetet redovisade MTFA den 14 november 2025 i

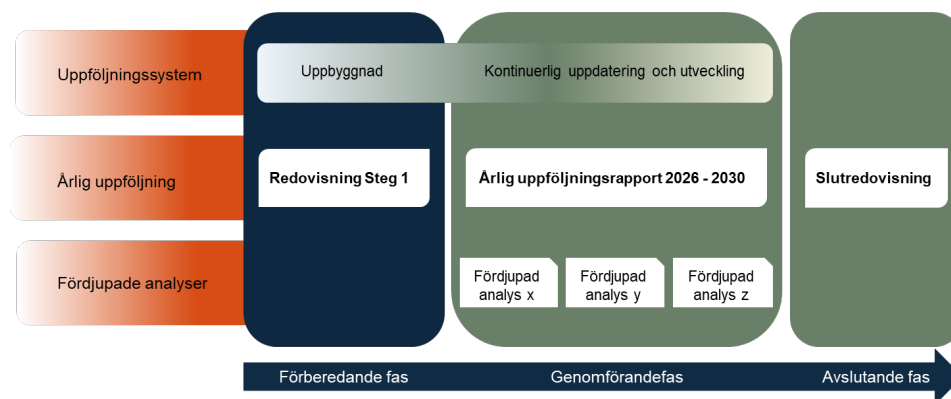
rapporten *Myndigheternas processer för styrning, uppföljning och återrapportering - Delredovisning 1 av regeringsuppdraget om utvärdering av totalförsvarsbeslutet*.

I ett andra steg ska MTFA analysera och bedöma genomförandet av beslutet hos myndigheter samt andra aktörer som myndigheten anser vara relevanta. MTFA ska sträva efter att ge en heltäckande bild av totalförsvarsbeslutets genomförande samt uppmärksamma om det saknas data och återrapporteringar som innebär att det blir svårt att genomföra uppföljningar myndigheten anser är nödvändiga.

Vår ambition är att MTFA ska kunna leverera regelbunden och relevant information om hur genomförandet av totalförsvarsbeslutet fortskrider samt djupare analyser inom specifika områden. På så sätt kan vi bidra till att stärka förutsättningarna för såväl regeringen som berörda myndigheter att löpande anpassa och förstärka totalförsvaret. Vi planerar att påbörja två fördjupade analyser under 2026.

MTFA ska slutredovisa uppdraget senast den 15 juni 2031.

Inom ramen för uppdraget att utvärdera genomförandet av totalförsvarsbeslutet för 2025–2030 pågår eller planeras ett flertal arbeten som kommer att redovisas under perioden 2026–2029.

Figur 1 Modell för uppföljning och utvärdering av försvarsbeslutet

System för uppföljning av styrningar

Som en del i arbetet för att kunna följa upp genomförandet av försvarsbeslutet etablerar MTFFA ett system för uppföljning av styrningar. Förutom att stödja den årliga uppföljningen av försvarsbeslutet tjänar systemet även som en grund för fördjupade analyser. Systemet utformas för att kunna anpassas till nya eller justerade beslut om inriktning av totalförsvaret och för att över tid kunna bidra till analyser av totalförsvarets förmåga och utveckling i stort.

MTFA planerar att under våren 2026 redovisa en första ansats till uppföljning av berörda myndigheters genomförande av totalförsvarsbeslutet, med fokus på det som myndigheterna gjort under 2025.

Finansiell uppföljning av totalförsvaret

Arbetet är en del av utvärderingen av totalförsvarsbeslutet med fokus på vad åtgärder kostar. Syftet är att följa de medel som tilldelas för, och förbrukas vid, genomförandet av satsningar inom totalförsvaret, både före och efter de tilldelningar som görs kopplat till försvarsbeslutet 2025–2030.

Den första redovisningen kommer att ske under 2026 och avser förutsättningar, begränsningar och lämpliga tillvägagångssätt för finansiell uppföljning av totalförsvaret.

Den andra redovisningen kommer att ske under 2027 och avser kartläggning och finansiell uppföljning av totalförsvaret över tid.

Fördjupad analys – Sveriges förmåga att ge värdlandsstöd

Denna fördjupade analys av totalförsvarets utveckling och förmåga syftar till att ge underlag om vilka utmaningar och hinder som finns i arbetet inom det civila försvaret med att planera och kunna ge värdlandsstöd till allierade.

Det geografiska läget medför att Sverige utgör ett bakre område i Natos nordvästra operationsområde. Sverige blir därmed ett viktigt baserings- och transitområde. Detta ställer krav på både militärt och civilt försvar att kunna stödja allierade styrkor på svenskt territorium.

Värdlandsstöd omfattar praktiskt stöd såsom skydd, transporter, energiförsörjning, sjukvård, livsmedel samt logi. Regeringen betonar i totalförsvarspropositionen att förmågan att ge sådant stöd är avgörande och behöver stärkas och övas. Av regeringens inriktning för det civila försvaret framgår att beredskapsmyndigheterna ska förbereda sig på att ge värdlandsstöd till allierade.

Försvarmaktens militärregioner delar Natos operationsplanering med civilområdesansvariga länsstyrelser. Ansvar för planering och samordning av civila delar av världlandsstödet ligger hos civilområdesansvariga länsstyrelser som i sin tur involverar berörda myndigheter och aktörer. Myndigheten för civilt försvar har ett nationellt samordningsansvar.

Samtidigt har Nato, Försvarmakten och civila myndigheter olika geografiska ansvarsindelningar, vilket försvårar planering, genomförande och samverkan. MTFA har uppmärksammat att dessa skillnader i indelning riskerar att försämra effektiviteten i världlandsstödet. Vi följer därför utvecklingen inom ramen för uppföljningen av totalförsvarsbeslutet.

Vi planerar att starta arbetet med denna fördjupade analys under 2026.

Tidpunkt för redovisning kommer att bestämmas i dialog med Regeringskansliet.

Fördjupad analys – Samordning för att nå operativ försvarsförmåga

Denna fördjupade analys av totalförsvarets utveckling och förmåga syftar till att undersöka i vilken utsträckning Försvarmakten samordnar uppbyggnaden av krigsorganisationen med andra försvarsmyndigheter och vilken koordinering som sker mot Nato.

Krigsorganisationens uppbyggnad ska utgå från vad krigsförbanden behöver för att fungera i krig. I regeringens inriktning för det militära försvaret är det centrala budskapet att krigs- och grundorganisationens behov ska vara styrande för personalförsörjning, materielförsörjning, infrastrukturförsörjning samt utbildnings- och övningsverksamhet.

Vidare framgår att krigsförbanden ska vara personellt och materiellt uppfyllda, samövade och understödda av fungerande logistik och infrastruktur. Detta är avgörande för att delar av krigsorganisationen ska kunna verka omedelbart, huvuddelen inom några dagar och hela organisationen inom en vecka, även under pågående angrepp. Det ställer höga krav på samordning mellan de ansvariga försvarsmyndigheterna.

Dagens arbetssätt mellan och inom myndigheterna ska förändras. Ledtider ska förkortas, processer ska förenklas och helhetssyn ska säkerställas. Försvarmakten, Försvarets materielverk, Försvarets radioanstalt, FOI, Fortifikationsverket, Totalförsvarets plikt- och provningsverk och Försvvarshögskolan ska arbeta samordnat och vidta åtgärder för att uppnå detta.

Samtidigt ska krigsorganisationen anpassas till Natos militära förmågemål. Krigsförbanden ska kunna fungera i allierade operationer och planering. Och rapportering och övning ska ske i Natos strukturer.

Vi planerar att starta arbetet med denna fördjupade analys under 2026.

Tidpunkt för redovisning kommer att bestämmas i dialog med Regeringskansliet.

3.2 Egeninitierade analyser och utvärderingar

En viktig del av MTFA:s verksamhet är våra egna initiativ till analyser och utvärderingar. MTFA kommer under 2026 att prioritera sådana inom två områden – Forskning och innovation samt Hälso- och sjukvård – som vi beskriver nedan. Om vårt resursläge medger avser vi att starta ytterligare egeninitierade analyser och utvärderingar. Vi kommer löpande kommunicera nya initiativ och rapporter på vår webbplats.

I vår *Analys- och utvärderingsplan 2025–2028* hade vi ambitionen att under 2025 påbörja egeninitierade analyser av begreppen ”inför höjd beredskap”, ”effektivitet” och ”förmåga”. Detta arbete har inte påbörjats. Vårt verksamhetsbehov av att analysera begreppet ”inför höjd beredskap” har upphört. Begreppet ”effektivitet” adresserar vi inom ramen för vårt regeringsuppdrag om effektiviteten i materieförsörjningen. Vi ser ett fortsatt behov av att adressera begreppet ”förmåga” – och återkommer vid ett senare tillfälle om hur vi tar oss an en sådan analys.

3.2.1 Forskning och innovation

Under perioden 2026–2029 kommer MTFA fortsätta analysera och utvärdera forskning, utveckling och innovation till totalförsvarets nytta. Fokus är att säkerställa en kunskapsbaserad förmågetillväxt, effektivitet och effekt - såväl inom enskilda organisationer som tvärs flera totalförsvarsaktörer.

Bakgrunden till initiativet finns i totalförsvarspropositionen och i forskningspropositionen, där vikten av forskning och innovation för utvecklingen av totalförsvarsförmåga i allmänhet och för militär förmåga i synnerhet framhålls. Av inriktningsbeslutet för det militära försvaret framgår att Försvarsmakten och de övriga försvarsmyndigheterna ska utveckla sina arbetssätt i syfte att främja försvarsinnovation och forskning. För det civila försvaret finns krav på beredskapsmyndigheterna att beakta behovet av forsknings- och utvecklingsinsatser och annan kunskapsinhämtning.

MTFA avser att under perioden initiera utvärderingar av programsatsningar inom såväl det militära som det civil-militära området.

3.2.2 Hälso- och sjukvård

MTFA bedömer att det under perioden 2026–2029 är angeläget och prioriterat för myndigheten att undersöka förmågan att bedriva sjukvård vid höjd beredskap. Vi återkommer med närmare beskrivning av hur vi avser ta oss an och i en första fas avgränsa en sådan analys.

I MTFA:s *Analys- och utvärderingsplan 2025–2028* framgår det att vi hade för avsikt att tillsammans med Myndigheten för vård- och omsorgsanalys genomföra en analys på området. Det arbetet har inte påbörjats. Istället avser vi att i samråd med Myndigheten för vård- och omsorgsanalys påbörja det under 2026.

En fungerande sjukvård är avgörande för samhällets motståndskraft och vårt totalförsvaret. Kriget i Ukraina visar på de utmaningar sjukvården står inför vid höjd beredskap och krig. Som Nato-allierad behöver den svenska sjukvårdens beredskap dimensioneras mot de scenarion som det säkerhetspolitiska läget innebär och de krav som ställs på oss

Regeringen har de senaste åren gjort stora satsningar på området i syfte att stärka och vidareutveckla beredskapen. Uppbyggnaden innefattar både civil och militär sjukvård med flera tvärssektoriella områden så som personalförsörjning, sjukvårdstransporter och försörjningsberedskap. Sjukvårdens uppbyggnad och dimensionering är viktig för att Sverige ska nå de övergripande målen för såväl totalförsvaret som det civila och det militära försvaret. Dimensionering och planering av vårdlandstöd inom sjukvård och hantering av masskadehändelser behöver ske både på nationell och regional nivå samt på strategiskt viktiga platser.

Ett ingångsvärde i arbetet kommer att vara de konsekvenser för viktiga samhällsfunktioner som listas i Utgångspunkter för totalförsvaret 2025–2030.

3.3 Metodutveckling

MTFA har i uppdrag att utveckla metoder för att analysera och utvärdera totalförsvaret. De metoder vi tar fram ska fungera som grund för vårt arbete och vara hållbara över tid.

Vår förhoppning är att metoderna även ska vara till nytta för andra myndigheter och aktörer som arbetar med uppföljning, analys och utvärdering av totalförsvaret.

Vi strävar efter att bli ett kunskapscentrum för metodfrågor kopplade till uppföljning, analys och utvärdering av totalförsvaret.

3.3.1 Vår metodutveckling fokuserar på tre områden

Vi fokuserar vår fortsatta metodutveckling på tre huvudsakliga områden

Samla och förbättra det vi redan gjort

Vi tar tillvara på den metodutveckling som redan har skett i tidigare analyser och uppdrag. Det innebär att vi dokumenterar arbetet och gör det tillgängligt internt. Samtidigt behöver vi ensa våra arbetssätt, standardisera våra kunskapsprodukter och införa gemensamma rutiner för kvalitetssäkring.

Utveckla våra AI-verktyg

Vi fortsätter att utveckla våra AI-verktyg som stöd i både analysarbetet och rapportskrivandet. Totalförsvaret genererar stora mängder dokumentation. Med hjälp av AI ser vi möjligheter att bygga en mer samlad tillgång till myndighetens informationsmängder. Det gör att vi, kan arbeta både snabbare och med högre kvalitet, samtidigt som vi väger in kraven på informationssäkerhet.

Hantera komplexiteten i totalförsvaret

Vi behöver bättre metoder för att förstå och hantera den komplexitet som präglar totalförsvaret. Ett sätt är att använda systemteori – som komplement eller alternativ till verksamhetslogik – i våra uppföljningar, analyser och utvärderingar.

3.3.2 Samverkan inom metodutveckling

MTFA samarbetar långsiktigt med andra aktörer för att utveckla metoder och stärka vår roll som kunskapscentrum för uppföljning, analys och utvärdering av totalförsvaret.

Tillsammans med Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser driver MTFA ett nätverk för Sveriges analys- och utvärderingsmyndigheter. Nätverket ordnar regelbundet utbildningar och träffar för erfarenhetsutbyte. Där kan MTFA både ta del av andras kunskap och dela med sig av sin egen, särskilt inom totalförsvarsområdet.

MTFA är också en aktiv medlem i Svenska utvärderingsföreningen. Myndigheten är representerad i styrelsen och deltar i föreningens utbildningar och konferenser.

Parallellt med metodsamverkan med myndigheter och andra aktörer i Sverige, fortsätter MTFA att söka möjligheter till internationellt utbyte.

3.4 Informationsförsörjning

MTFA är som analysmyndighet på totalförvarsområdet beroende av tillgången till data och underlag från aktörer såväl inom som utanför totalförvarssystemet. Delar av den data och de underlag som vi hämtar in omfattas av krav på säkerhetsskydd.

MTFA har ändamålsenliga it-miljöer för att särskilja och hantera säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter – och medarbetare med hög säkerhetsmedvetenhet.

Under perioden 2026–2029 fortsätter vi vårt arbete med att skapa överblick över vilken information som produceras – och samverkar med berörda aktörer om lösningar för vår informationsinhämtning.